

KOMMUNALE SELVSTYREHAVNE EN VANSKELIG RETLIG FIGUR

Statsforvaltningen har – efter henvendelse fra Folketingets Ombudsmand – udtalt, at det kommunale tilsyn ikke har kompetence i forhold til kommunale selvstyrehavne, da havnene ikke er omfattet af den kommunale enhedsforvaltning.

En kommunal selvstyrehavn er en særlig organisationsform, som ligger i spændingsfeltet mellem at være en del af kommunen og en selvstændig virksomhed. De kommunale tilsynsmyndigheder har afgivet flere udtalelser om de kommunale selvstyrehavnes retlige status. Udtalelserne er i et vist omfang divergerende, og det er derfor vanskeligt at udlede en klar praksis. Med Statsforvaltningens nyeste udtalelse nærmer vi os – muligvis – en afklaring.

SPØRGSMÅLET OM DEN KOMMUNALE SELVSTYREHAVNS RETLIGE STATUS
Statsforvaltningen har den 9. august 2016 afgivet en udtalelse om kommunale selvstyrehavnes retlige status, herunder om havnene er omfattet af det kommunale tilsyns kompetence. Det er på baggrund af en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand, at Statsforvaltningen har fundet anledning til at tage principiel stilling til de kommunale selvstyrehavnes status.

Statsforvaltningen anfører i udtalelsen, at det efter Statsforvaltningens opfattelse er forbundet med tvivl, om den kommunale selvstyrehavn er omfattet af tilsynets kompetence. Denne tvivl er ikke ubegrundet. Et eksempel på vurderingens kompleksitet kan blandt andet illustreres ved, at en kommunal selvstyrehavn på den ene side er en juridisk person med økonomi adskilt fra kommunens, og på den anden side at kommunen hæfter

økonomisk på grund af havnens forankring i kommunen.

Konklusionen på Statsforvaltningens udtalelse er, at det kommunale tilsyns kompetence ikke omfatter dispositioner truffet af kommunale selvstyrehavne, herunder af havnens bestyrelse. Havnens daglige administration er et eksempel på et forhold, som ikke er omfattet af tilsynets kompetence. Den kommunale selvstyrehavn er således en juridisk person med selvstændige rettigheder og forpligtelser. Den kommunale selvstyrehavn er derfor ikke en del af den kommunale forvaltning. Dette understøttes også ved, at havnen er økonomisk adskilt fra kommunen, og at det – efter en uklar praksis – også er blevet fastslået, at selvstyrehavnene ikke er omfattet af kommunestyrelseslovens § 68 ved salg af fast ejendom.

Statsforvaltningen finder, at det kommunale tilsyn alene har kompetence, når det omhandler beslutninger, som den pågældende kommunalbestyrelse kan træffe i henhold til havneloven. Kommunalbestyrelsens beføjelser er eksempelvis

- Fastlæggelse af omfanget af selvstyret
- Godkendelse af regnskaber
- Beslutning om ansættelse og afskedigelse af havnechef
- Fastlæggelse af de overordnede økonomiske rammer for havnens drift

ER DER SAT ENDELIGT PUNKTUM I SAGEN OM DE KOMMUNALE SELVSTYREHAVNES RETLIGE STATUS?

I lyset af Statsforvaltningens udtalelse har Folketingets Ombudsmand fundet grundlag for at bede Social- og Indenrigsministeriet om at forholde sig principielt til kommunale selvstyrehavnes retlige status. Ombudsmanden har begrundet dette med, at Statsforvaltningens konklusion er behæftet med en vis usikkerhed, samt at spørgsmålet om de kommunale selvstyrehavnes retlige status er særligt relevant, da der jævnligt opstår tvivl i tilsynssager.

Den endelige afklaring i forhold til de kommunale selvstyrehavnes retlige status må derfor afvente ministeriets stillingtagen ■

Rikke Søgaard Berth
Advokat
rsb@horten.dk

Julia Brandt-Jensen
Advokat
jbj@horten.dk